

R2R: แนวปฏิบัติที่ดี กรณีสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ

สายพิณ วิไลรัตน์

สำนักหอสมุด มีนโยบายที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรคิด วิเคราะห์ หรือค้นหาแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน การให้บริการให้มีความคล่องตัว สามารถลดขั้นตอน หรือเพิ่มผลผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จและประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานของสำนักหอสมุด อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพโดยสามารถนำผลงานวิจัย ผลงานทางวิชาการและผลงานเชิงพัฒนา ไปใช้ประโยชน์ในการขอ กำหนดตำแหน่งชำนาญการและการเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

เหตุผลในการพัฒนา

1. เพื่อพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยสถาบัน/โครงการพัฒนางาน
2. เพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนางานประจำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การสนับสนุนพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้บุคลากรนำผลงานที่ได้มาใช้ในการขอ กำหนดตำแหน่งชำนาญการหรือเลื่อนระดับให้สูงขึ้น
4. เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนางาน พัฒนาทีม รวมทั้งสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อันจะก่อให้เกิดแนวคิดในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ปฏิบัติอย่างไร

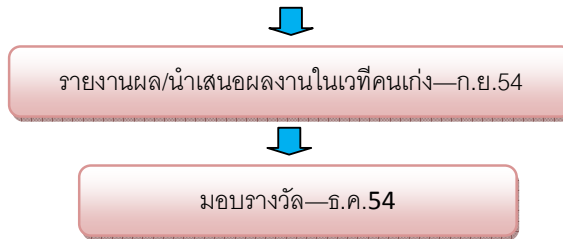
1. แปลงยุทธศาสตร์ที่ 3 "พัฒนาระบบบริหารจัดการมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป้าประสงค์ที่ 1 สำนักหอสมุดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เน้นการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ กลยุทธ์ที่ 5 จัดโครงการพัฒนางาน/ผลงานทางวิชาการ/การวิจัยสถาบันเพื่อนำผลมาปรับปรุง/พัฒนาการปฏิบัติงานและการให้บริการ (เร่งด่วน) และเป้าประสงค์ที่ 2 บุคลากรสำนักหอสมุดมีสมรรถนะวิชาชีพและมีความสุขในการทำงาน กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพทางวิชาการ/วิชาชีพของบุคลากร รวมทั้งการสร้างระบบแรงจูงใจให้กับบุคลากร (เร่งด่วน) กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรทำผลงานทางวิชาการ/การวิจัยสถาบันเพื่อความก้าวหน้าทาง

วิชาชีพ (เร่งด่วน)” ซึ่งเป็นกลยุทธ์เร่งด่วน ในแผนพัฒนาสำนักหอสมุด พ.ศ. 2552-2555 สู่การปฏิบัติ
ดังนี้

1.1 จัดทำ **โครงการพัฒนางาน พัฒนาคณ** โดยได้กำหนดขอบเขตผลงานที่บุคลากร
สามารถดำเนินการได้ ดังนี้ 1) งานวิจัยสถาบัน 2) โครงการพัฒนางาน 3) คู่มือปฏิบัติงาน 4) บทความ
ทางวิชาการ และกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการทำผลงาน คือ 1) บรรณารักษ์ที่ต้องการขอปรับตำแหน่งเป็น
ชำนาญการ 2) บุคลากรอื่นที่สนใจ

1.2 กำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังนี้

เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการขับเคลื่อน

1. การให้ความรู้ โดยการอบรม แนะนำ และมอบหมายงาน
2. นำระบบการจัดการความรู้มาขับเคลื่อนโดยได้กำหนดเป็นประเด็นความรู้ “จากงานประจำสู่งานวิจัยสถาบัน”
3. กำหนด load ภาระงานให้บุคลากรในส่วนของภาระงานเชิงพัฒนา
4. มีระบบพี่เลี้ยง การเป็นที่ปรึกษา
5. ระบบสร้างแรงจูงใจโดยการสนับสนุนและการให้รางวัลแก่บุคลากรที่ดำเนินงานได้ตามแผนงาน
6. จัดเวทีให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างดำเนินการ และเวทีคนเก่งนำเสนอผลงานหลังจากดำเนินการแล้วเสร็จ

ตัวอย่างโครงการวิจัยและโครงการพัฒนางานที่บุคลากรนำเสนอในปี งบประมาณ พ.ศ. 2552

จำนวน 18 โครงการ

กลุ่มภารกิจพัฒนาระบบสารสนเทศ

1. ศึกษารูปแบบและความต้องการในการเสนอแนะการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
2. ศึกษาปัญหาความไม่ถูกต้องของฐานข้อมูลกับตัวสารสนเทศ
3. ศึกษาความต้องการการใช้เอกสารข้อมูลท้องถิ่นภาคใต้
4. สถานภาพการเป็นห้องสมุดมีชีวิต ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ
5. การพัฒนารูปแบบรายงานของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
6. การแก้ปัญหาการจัดการเครื่องคอมพิวเตอร์สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ
7. การพัฒนาฐานข้อมูลคลังปัญญา มหาวิทยาลัยทักษิณ
8. ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการให้บริการสื่อสารสนเทศฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักหอสมุด ม. ทักษิณ
9. พัฒนาระบบยืม – คืน อัตโนมัติโดยใช้ระบบสแกนลายนิ้วมือ

กลุ่มภารกิจบริการสารสนเทศ

1. ศึกษาการใช้วารสารภาษาต่างประเทศที่ให้บริการในสำนักหอสมุดของอาจารย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

2. ศึกษารูปแบบการจัดนิทรรศการตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. ศึกษาความพึงพอใจและปัญหาในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
4. ศึกษาความพึงพอใจการใช้ระบบยืมคืนด้วยตนเองของอาจารย์และนิสิต มหาวิทยาลัยทักษิณ
5. การศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มภารกิจบริหารทั่วไป

1. ศึกษาความคุ้มค่า/คุ้มทุนของครุภัณฑ์สำนักหอสมุด
2. ปัญหาการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (E-Document) ของบุคลากร

โครงการจัดตั้งหอจดหมายเหตุ

- ศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโครงการหอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

- ความต้องการการสนับสนุนในการดำเนินงานของ ห้องสมุดโรงเรียนของรัฐในเขตพื้นที่ทำการ มหาวิทยาลัยทักษิณ

จาก 18 โครงการ สู่การปฏิบัติจริงปีงบประมาณ 2552-2554 จำนวน 9 โครงการ ดังนี้

1. ต้นแบบห้องสมุดมีชีวิตในบริบทของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ (ได้รับการสนับสนุนทุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา)
2. ศึกษาสาเหตุและลักษณะความคลาดเคลื่อนของฐานข้อมูลบรรณานุกรมกับวัสดุสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ (ได้รับการสนับสนุนทุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา)
3. ความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์และนิสิตในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ
4. ความต้องการการสนับสนุนในการดำเนินงานของ ห้องสมุดโรงเรียนของรัฐในเขตพื้นที่ทำการ มหาวิทยาลัยทักษิณ
5. พัฒนาระบบยืม – คืน อัตโนมัติโดยใช้ระบบสแกนลายนิ้วมือ (ได้รับการสนับสนุนทุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา)
6. คู่มือปฏิบัติงาน เรื่อง ระบบขยายเสียง
7. คู่มือ MARC 21 สำหรับระเบียบสื่อไตท์ทัศน์ในห้องสมุด

8. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลคลังปัญญา มหาวิทยาลัยทักษิณ
9. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลท้องถิ่นภาคใต้

ความสำเร็จ สิ่งที่ได้จากการพัฒนา

1. มีโครงการวิจัยสถาบันและโครงการพัฒนางานอื่นจะส่งผลให้การดำเนินงานและการให้บริการของสำนักหอสมุดมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตอบสนองพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น
2. มีการทำงานเป็นทีมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
3. บุคลากรสามารถนำผลงานไปใช้ปรับตำแหน่งเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ
4. บุคลากรได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ทำให้เข้าใจและเกิดทักษะมากกว่าการฟังบรรยายหรือการถ่ายทอดทฤษฎีจากผู้เชี่ยวชาญ

ปัจจัยความสำเร็จ

1. การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนรวมทั้งการสนับสนุนจากผู้บริหารสำนักหอสมุด
2. บุคลากรมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาในงาน การปรับปรุง พัฒนางานโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาวิจัยและโครงการพัฒนางาน
3. การนำเครื่องมือต่าง ๆ มาช่วยขับเคลื่อน เช่น
  - 3.1 การจัดการความรู้
  - 3.2 การนำโครงการที่ผ่านการพิจารณาบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักหอสมุด การกำหนดตัวชี้วัดและมีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปีละ 2 ครั้ง
  - 3.3 การมอบหมายงานในข้อตกลงภาระงาน และกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลที่ชัดเจน
  - 3.4 แรงจูงใจที่สามารถนำผลงานไปขอกำหนดตำแหน่งชำนาญการ หรือปรับตำแหน่งให้

สูงขึ้น
